

SCHEMELE DE GARANTARE A DEPOZITELOR ÎN UNIUNEA EUROPEANĂ

Violeta COJOCARU, Lilia GRIBINCEA

Directiva 2014/49/UE a Parlamentului European și a Consiliului din 16 aprilie 2014 privind schemele de garantare a depozitelor (în continuare – Directiva 2014/49/UE) [1, p.149-178] reprezintă instrumentul esențial pentru realizarea pieței interne din punctul de vedere al libertății de stabilire și al libertății de prestare a serviciilor financiare în domeniul instituțiilor de credit. Directiva 2014/49/UE are un scop dublu: sporirea stabilității sistemului bancar și protecția deponenților.

Ținându-se cont de costurile economice totale generate de falimentul unei instituții de credit, dar și de impactul negativ asupra stabilității financiare și încrederii deponenților, este foarte important să fie stabilite atât obligații de rambursare către deponenți, cât și posibilitatea statelor membre de a autoriza schemele de garantare a depozitelor (SGD-urile) să pună în aplicare măsuri de diminuare a posibilității apariției unor creanțe viitoare împotriva SGD-urilor. Măsurile date trebuie să respecte întotdeauna normele privind ajutoarele de stat.

Fiecare stat membru al Uniunii Europene se asigură că pe teritoriul său sunt constituite și recunoscute oficial una sau mai multe SGD-uri. Este permisă atât fuziunea SGD-urilor din state membre diferite, cât și constituirea

unor SGD-uri transfrontaliere, cu condiția aprobării acestor operațiuni de către statele membre în care sunt stabilite SGD-urile respective.

O instituție de credit, autorizată într-un stat membru în temeiul art.8 din Directiva 2013/36/UE cu privire la accesul la activitatea instituțiilor de credit și supravegherea prudențială a instituțiilor de credit și a firmelor de investiții, de modificare a Directivei 2002/87/CE și de abrogare a Directivelor 2006/48/CE și 2006/49/CE [2, p.338-436], poate accepta depozite doar dacă este membră a unei scheme recunoscute oficial în statul membru de origine.

În cazul în care o instituție de credit nu-și onorează obligațiile care îi revin în calitate de membră a unei SGD, trebuie notificate imediat autoritățile competente care, în cooperare cu SGD, adoptă prompt toate măsurile necesare, inclusiv, în caz de necesitate, impunerea de sancțiuni, pentru a se asigura că instituția de credit își respectă obligațiile.

Statele membre se asigură că în caz de indisponibilitate a depozitelor, nivelul de acoperire pentru depozitele agregate ale fiecărui deponent este de 100 000 EUR. Această limită se aplică depozitelor agregate, plasate la aceeași instituție de credit, indiferent de numărul depozitelor, de monedă și de situarea în interiorul Uniunii Europene. Depozitul indisponibil este un depozit datorat și exigibil care nu a fost plătit de către o instituție de credit în condițiile legale sau contractuale care îi sunt aplicabile, dacă:

- autoritățile administrative relevante au constatat că, din punctul lor de vedere, instituția de credit în cauză pare să nu fie capabilă, pentru moment și din motive legate direct de situația sa financiară, să ramburseze depozitul și nu are perspective imediate de a putea să o facă; sau

- o autoritate judiciară a emis o hotărâre, din motive direct legate de situația financiară a instituției de credit, care are efectul de a suspenda exercitarea dreptului deponentilor de a-și recupera creanțele.

În plus, statele membre se asigură că următoarele depozite sunt protejate peste plafonul de 100 000 EUR timp de minimum 3 luni, dar maximum 12 luni de la data la care suma a fost creditată sau de la data la care depozitele respective pot fi transferate legal:

- depozitele care rezultă în urma tranzacțiilor imobiliare referitoare la bunuri imobile locative private;

- depozitele care servesc unor scopuri sociale stabilite în dreptul intern și care sunt legate de anumite evenimente din viața unui deponent, cum ar fi: căsătoria, divorțul, pensionarea, concedierea, disponibilizarea, invaliditatea sau decesul;

- depozitele care servesc unor scopuri stabilite în dreptul intern și care se bazează pe plata unor indemnizații de asigurare sau a unor compensații pentru daune penale sau pentru condamnări pe nedrept.

Statele membre sunt în drept să mențină sau să introducă scheme de protecție a produselor de asigurare de bătrânețe și a pensiilor, cu condiția ca

aceste scheme să nu acopere doar depozitele, dar să ofere o acoperire integrală pentru toate produsele și situațiile relevante în acest sens.

Rambursările depozitelor se efectuează în oricare dintre următoarele monede:

- moneda statului membru în care se află SGD;
- moneda statului membru în care este rezident titularul contului;
- euro;
- moneda contului;
- moneda statului membru în care se află contul.

Deponenții trebuie să fie informați cu privire la moneda rambursării. SGD-urile se asigură că suma rambursabilă este disponibilă în termen de șapte zile lucrătoare de la data la care autoritatea administrativă relevantă face o constatare că instituția de credit în cauză pare să nu fie capabilă, pentru moment și din motive legate direct de situația sa financiară, să ramburseze depozitul și nu are perspective imediate de a putea să o facă sau o autoritate judiciară a emis o hotărâre, din motive direct legate de situația financiară a instituției de credit, care are efectul de a suspenda exercitarea dreptului deponenților de a-și recupera creanțele.

Totuși, Directiva 2014/49/UE permite statelor membre să instituie pentru o perioadă de tranziție, până la 31 decembrie 2023, următoarele perioade maxime de rambursare:

- 20 de zile lucrătoare, până la 31 decembrie 2018;
- 15 zile lucrătoare, începând de la 1 ianuarie 2019 până la 31 decembrie 2020;
- 10 zile lucrătoare, începând de la 1 ianuarie 2021 până la 31 decembrie 2023.

Statele membre sunt în drept să decidă ca datoriile deponentului către instituția de credit să fie luate în considerare la calcularea sumei rambursabile, în cazul în care acestea au devenit scadente, cel târziu, la data la care autoritatea administrativă relevantă a constatat indisponibilitatea depozitului.

SGD-urile trebuie să dispună de sisteme adecvate pentru stabilirea datoriilor lor potențiale, iar resursele financiare disponibile ale SGD-urilor trebuie să fie proporționale cu aceste datorii.

SGD-urile obțin resursele financiare disponibile prin contribuțiile care trebuie efectuate de membrii lor, cel puțin anual, sau prin obținerea unei finanțări suplimentare din alte surse.

SGD-urile sunt în drept să utilizeze propriile metode bazate pe profilul de risc pentru stabilirea și calcularea contribuțiilor în funcție de riscuri ale membrilor lor. Calcularea contribuțiilor se face în mod proporțional cu riscul prezentat de membri și reflectă în mod corespunzător profilul de risc al

diferitelor modele economice. Aceste metode pot lua în considerare activele din bilanț și anumiți indicatori de risc, precum adecvarea capitalului, calitatea activelor și lichiditatea. Totuși, fiecare metodă trebuie aprobată de către autoritatea competentă, în cooperare cu autoritatea desemnată, iar Autoritatea Bancară Europeană este informată cu privire la metodele aprobate.

Instituțiile de credit pun la dispoziția deponenților existenți și potențiali informațiile necesare pentru identificarea SGD-urilor la care participă instituția și sucursalele sale din interiorul Uniunii Europene. De asemenea, instituțiile de credit informează deponenții existenți și potențiali asupra excluderilor de la protecția SGD aplicabile. Informațiile menționate se comunică persoanelor în mod obligatoriu înainte de încheierea unui contract de depozit.

Referințe:

1. Publicată în: *Jurnalul Oficial al Uniunii Europene* L 173 din 12.6.2014, p.149-178.
2. Publicată în: *Jurnalul Oficial al Uniunii Europene* L 176 din 27.6.2013, p. 338-436.